

hate noen med mindre du på en eller annen måte tror at de er årsaken til noe som er hatverdigg. Uten fri vilje forsvinner dette grunnlaget. Det samme gjelder ikke kjærlighet.

Andreas Wahl Blomkvist
andreas.wahl@gmail.com

Andreas Wahl Blomkvist (f. 1989) er medisinstudent ved Aalborg Universitet.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Haggard P. Human volition: towards a neuroscience of will. *Nat Rev Neurosci* 2008; 9: 934–46.
2. Soon CS, Brass M, Heinze HJ et al. Unconscious determinants of free decisions in the human brain. *Nat Neurosci* 2008; 11: 543–5.

F. Magnussen svarer:

Jeg ser det slik at menneskene har utviklet et mentalt operasjonsnivå, som har gitt oss et mer avansert handlingsrom via en bevissthet, som nå synes å høre til i ett eller flere cerebrale nettverk. Dette mentale nivået gir også rom for en opplevelse av ansvar for mer enn egen overlevelse, det vil si et sosialt liv. Dette ansvaret kan oppleves som valgfrihet eller som en mer eller mindre fri vilje. Nevrofysiologene burde tenke mer på hva det vil kunne føre til om vi skulle bli enda flinkere til å manipulere våre mentale liv på nevronalt nivå. At klinikere vil kunne lindre, endre eller fjerne symptomer er en viktig, men likevel bare liten del av denne mulige fremtid. Jeg håper jo at menneskets videre utvikling av seg selv, sine barn og alles mentale helse, i retning av mindre sårbarhet og mer robust tilpassingsevne, vil skje på det mentale plan, der man kan ha et eiendoms- og ansvarsforhold til det, og ikke bare et pasient-klientforhold.

Finn Magnussen
fi-mag@online.no

Finn Magnussen (f. 1925) er pensjonert lege og spesialist i psykiatri
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Re: Mål for gode lærere

Det var med interesse vi leste Petter Gjersviks «Fra redaktøren» (1) der han kommenterer gjeninnføring av karakterer ved medisinerstudiet i Oslo. I konklusjonen skriver han at det kunne innføres karakterer til lærerne med samme begrunnelse som for innføring av karakterer til studentene. Vi kunne ikke være mer enige.

Vi vil lede oppmerksomheten til vårt studiested Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet (UiT), der foreleserne har vært evaluert siden oppstarten i 1973. I 1993 publiserte en av de undertegnede en studie som oppsummerte de første 11 medisinerkulls syn på viktigheten av å ha mulighet til å evaluere lærerne med tanke på tema, omfang og pedagogiske kvalifikasjoner (2). I disse første årene ble denne evalueringen sett på som viktig, da studieplanen var ny og det var ønske om dynamiske forbedringer. Fortsatt blir undervisningen og lærerne evaluert, selv om formen har forandret seg noe (3). Det har alltid vært satt av tid på timeplanen til denne evalueringen.

Fra vår egen erfaring som studenter var muligheten til å evaluere undervisningen meget viktig, og i hovedsak ble det gitt konstruktiv kritikk. Vår erfaring som forelesere er også positiv. Tilbakemelding virker alltid stimulerende og gir muligheter for ytterlig forbedring. Pedagogiske kurs for lærere vil ikke nødvendigvis gi gode lærere, det trengs også klare tilbakemeldinger for at vi skal bli bedre. Evaluering er derfor helt essensielt.

Ved Det helsevitenskapelige fakultet, UiT har det vært utdelt en undervisningspris siden 1980-tallet nettopp for å sette søkelyset på undervisningens kvalitet. For dem som er genuint interessert

i å gi god undervisning, er prisen klart noe som man kan strekke seg mot. Det er vår erfaring som leger og forskere vi skal formidle videre til nye generasjoner. Omfang av undervisning, samt arbeid med å forbedre undervisningskvalitet, bør meritteres høyere enn det som ofte er tilfellet når man søker stillinger. Som Dali Lama sier: «Del av din kunnskap, da kan du oppnå å leve evig». (Share your knowledge. It is a way to achieve immortality) (4).

Anne Tollan
annetollan@gmail.com
Maja-Lisa Løchen

Anne Tollan (f. 1954) er gynekolog.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Maja-Lisa Løchen (f. 1954) er professor i forebyggende medisin, Institutt for samfunnsmedisin, UiT Norges arktiske universitet.

Litteratur

1. Gjersvik P. Mål for gode lærere. *Tidsskr Nor Legeforen* 2014; 134: 1447.
2. Tollan A, Magnus JH. Evalueringer og eksamener i medisinerstudiet i Tromsø. *Tidsskr Nor Legeforen* 1993; 113: 33–5.
3. Håndbok for ledere ved legeutdanningen i Tromsø. Det helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges arktiske universitet 2014.
4. <http://www.dalailamaquotes.org>.

Re: Er det overvekt eller vektfokus som er helseskadelig?

Samdal & Meland tar for seg et viktig tema når de diskuterer om det er overvekt eller vektfokus som er helseskadelig (1). Det er lett å være enig i påstanden om at stigmatisering av overvektige personer og vektfokus, spesielt hos barn og ungdom, er en uheldig utvikling. Det er god grunn til å påstå at helsemessige effekter av vektreduksjon og endret kosthold er overkommunisert i samfunnet, mens den anerkjent positive effekten av økt fysisk aktivitet ikke formidles tydelig nok.

Etter undertegnede oppfatning er kroppsfixeringen vi opplever i dagens samfunn ikke et resultat av den vitenskapelige diskusjonen om en eventuell helseskadelig effekt av overvekt, men et uavhengig fenomen. Jeg er overrasket over hvor lite nyansert Samdal & Meland fremstiller dette i debattinnlegget. Forfatterne oppgir hele 28 referanser, men underslår at noen av studiene som siteres har blitt sterkt kritisert i fagmiljøet. Samdal & Meland siterer i stor grad fra Campos og medarbeidere (2). Hele syv kommentarer, delvis i sterke ordelag, om denne artikkelen har blitt publisert i samme tidsskrift. Det har blant annet blitt satt spørsmålsteget ved Campos og noen av medarbeidernes faglige kvalifikasjoner (3). Det ble skrevet at Campos og medarbeidere har lest litteraturen selektivt og trukket feilaktige konklusjoner (4) og at det ikke hersker tvil om at overvekt medfører alvorlige helsemessige konsekvenser (5). I den store meta-analysen fra Flegal og medarbeidere (6) som siteres, konkluderes det med at personer med moderat overvekt (BMI 25–30) har en lavere mortalitet enn «normalvektige». Dessverre har studien så omfattende og alvorlige metodiske feil at konklusjonen med all sannsynlighet er feil (7).

Undertegnende vil ikke utmatte leserne med en detaljert gjennomgang av alle påstander som er fremsatt i Samdal & Melands debattinnlegg. Jeg vil derimot oppfordre til vitenskapelig redelighet og kritisk diskusjon også i kommentarer og debattinnlegg i Tidsskriftet. Forfattere i vitenskapelige stillinger har et betydelig ansvar når de uttaler seg om temaer som ligger i grenseland mellom vitenskap og samfunnsdebatt.

Alexander Wahba
alexander.wahba@ntnu.no

Alexander Wahba (f. 1962) er overlege og professor ved NTNU.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

>>>